



OCHRONA WZORÓW PRZEMYSŁOWYCH w Polsce i w Unii Europejskiej



URZĄD PATENTOWY
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ



EUIPO
URZĄD UNII EUROPEJSKIEJ DS.
WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

WSTĘP

Wygląd zewnętrzny produktów ma bardzo często dominujące znaczenie podczas dokonywania wyborów przez potencjalnych klientów.

Współczesne zapotrzebowanie na nowoczesne, oryginalne wzornictwo przemysłowe jest bardzo wysokie. Wzornictwo to często łączy walory estetyczne z ergonomicznością wytworów.

Wzór przemysłowy podnosi wartość produktu i wpływa na to, czy produkt jest atrakcyjny i czy podoba się klientom, dlatego też ochrona wzoru przemysłowego powinna stanowić pierwszoplanowy element strategii marketingowej każdego projektanta lub producenta.

Przez uzyskanie prawa z rejestracji na wzór przemysłowy, którego udziela Urząd Patentowy RP, nabywa się prawo wyłącznego korzystania ze wzoru w sposób zarobkowy lub zawodowy na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Uprawniony może zakazać wytwarzania, oferowania, eksportu, importu, wprowadzania do obrotu lub używania produktu, w którym wzór jest zawarty bądź zastosowany, lub jego składowania w tym celu.

Brak ochrony wzoru przemysłowego może spowodować wymierne szkody dla przedsiębiorcy. Trudniejsze i bardziej kosztowne mogą okazać się działania prawne w stosunku do konkurentów wprowadzających w sposób nieuprawniony do obrotu produkty wyglądające identycznie lub łudząco podobnie.

Na terytorium Polski chronione są także wspólnotowe wzory przemysłowe, rejestrowane w Urzędzie Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (w Alicante). Na terenie Unii Europejskiej ochroną objęte są również nierejestrowane wzory wspólnotowe – przez okres 3-letni od daty ujawnienia wzoru w Unii Europejskiej.

Celem niniejszej publikacji jest przybliżenie procedury zgłoszenia wzoru przemysłowego zarówno na poziomie krajowym – przed Urzędem Patentowym RP, jak i na poziomie unijnym – przed Urzędem Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej.

Wzorem przemysłowym jest nowa i posiadająca indywidualny charakter postać wytworu lub jego części, nadana mu w szczególności przez cechy linii, konturów, kształtów, kolorystykę, fakturę lub materiał wytworu oraz przez jego ornamentację (Art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej).

Wzór przemysłowy odnosi się do wyglądu całości lub części produktu, obejmującego w szczególności:

cechy linii, konturów,
kształtów

ornamentację,
kolorystykę, fakturę
lub materiał wytworu

kombinacje
powyższych cech

Jako wzór przemysłowy można chronić wygląd zewnętrzny wytworu, nie zaś sam produkt. Cechy techniczne lub użytkowe wytworu, w którym wzór przemysłowy jest zawarty lub zastosowany, nie będą miały żadnego wpływu na zdolność rejestracyjną tego wzoru i nie będą objęte ochroną wynikającą z jego rejestracji w Urzędzie Patentowym RP.

Wzory przemysłowe dotyczą różnorodnych produktów: od przyrządów technicznych czy medycznych do zegarków i biżuterii; od artykułów gospodarstwa domowego, zabawek, mebli i urządzeń elektrycznych do samochodów i budowli architektonicznych; od wyrobów tekstylnych do sprzętu sportowego.

Wzory pełnią także bardzo istotną funkcję w odniesieniu do opakowań, pojemników i aranżacji wnętrza, a nawet w odniesieniu do znaków graficznych (wzorów dwuwymiarowych).

PRZYKŁADY WZORÓW PRZEMYSŁOWYCH



KORZYŚCI WYNIKAJĄCE Z REJESTRACJI WZORU PRZEMYSŁOWEGO

REJESTRACJA WZORU PRZEMYSŁOWEGO

Stymuluje konkurencyjność na rynku.

Daje przedsiębiorcy prawo wyłącznego korzystania z wzoru przemysłowego w sposób zarobkowy i zawodowy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Zabezpiecza przed kopiowaniem bądź podrabianiem wzoru przez konkurentów.

Przyczynia się do zwrotu kosztów poniesionych w związku z tworzeniem i wypromowaniem danego produktu, a w konsekwencji prowadzi do zwiększenia zysków przedsiębiorstwa.

Podnosi wartość przedsiębiorstwa, gdyż zarejestrowane wzory przemysłowe należą do jego aktywów.

Umożliwia uzyskanie dodatkowych korzyści przez sprzedaż prawa z rejestracji.

ZGŁASZANIE WZORU PRZEMYSŁOWEGO – KOMU MOŻE PRZYSŁUGIWAĆ PRAWO Z REJESTRACJI? JAKIE POWINNY BYĆ ELEMENTY DOKUMENTACJI ZGŁOSZENIOWEJ?

Prawo z rejestracji wzoru przemysłowego przysługuje twórcy nowego i odznaczającego się indywidualnym charakterem wzoru, na warunkach określonych w ustawie Prawo własności przemysłowej (art. 11 ustawy).

Przed dokonaniem zgłoszenia celowe jest sprawdzenie, czy opracowany wzór nie był wcześniej udostępniony publicznie, a także czy odznacza się indywidualnym charakterem, w szczególności z uwagi na wcześniej chronione wzory przemysłowe. Stosowne poszukiwania mogą obejmować badanie produktów w danym asortymencie dostępnych na rynku oraz sprawdzanie baz danych zarejestrowanych wzorów przemysłowych, m.in. w *DesignView* oraz *e-Wyszukiwarce*.

Zgłoszenia wzoru przemysłowego można dokonać:



Jednym zgłoszeniem wzoru przemysłowego mogą być objęte odrębne postacie wytworu, mające wspólne cechy istotne, czyli **odmiany wzoru przemysłowego** – ich liczba nie może przekraczać dziesięciu, chyba że odmiany te w całości tworzą komplet wytworów.

Najważniejsze elementy zgłoszenia:

<p>Podanie zawierające co najmniej oznaczenie zgłaszającego, określenie przedmiotu zgłoszenia oraz wnioszek o udzielenie prawa z rejestracji</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Formularz zgłoszeniowy w formie papierowej można pobrać w Centrum Informacji w siedzibie Urzędu ✓ Formularz zgłoszeniowy do wydruku można pobrać ze strony internetowej www.uprp.gov.pl
<p>Ilustracja wzoru przemysłowego (mogą to być np. rysunki, fotografie czy próbki materiału włókienniczego)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ilustracja powinna przedstawiać przedmiot wzoru przemysłowego z wyraźnym wskazaniem cech istotnych wzoru, a w przypadku gdy nowy i indywidualny charakter posiada część wytworu, ilustracja musi przedstawiać całość wytworu
<p>Do zgłoszenia można dołączyć opis wyjaśniający ilustrację wzoru przemysłowego (opis powinien odnosić się wyłącznie do cech wzoru przemysłowego, uwidocznionych na ilustracji).</p>	

Pozostałe elementy podania:

Dowód potwierdzający zgłoszenie wzoru przemysłowego we wskazanym państwie bądź dowód wystawienia na określonej wystawie (dowód pierwszeństwa) – w przypadku gdy zgłaszający ubiega się o przyznanie mu uprzedniego pierwszeństwa.

Oświadczenie zgłaszającego o podstawie do korzystania z uprzedniego pierwszeństwa, jeżeli dowód pierwszeństwa nie opiewa na zgłaszającego.

Dowód uprawnienia lub zezwolenia na używanie w obrocie oznaczeń, o których mowa w art. 129¹ ust. 1 pkt. 8–11 ustawy Prawo własności przemysłowej (symbole Rzeczypospolitej Polskiej – godło, barwy lub hymn, symbole obcego państwa, symbole o charakterze religijnym, patriotycznym czy kulturowym, oznaczenia urzędowo uznane – takie jak np. znak jakości czy bezpieczeństwa), jeżeli zgłoszony wzór przemysłowy zawiera takie oznaczenia.

Pełnomocnictwo, jeżeli zgłaszający działa przez pełnomocnika.

Pełnomocnikiem strony w postępowaniu przed Urzędem Patentowym może być rzecznik patentowy, adwokat, radca prawny lub osoba świadcząca usługi transgraniczne. Jedynie w przypadku osób fizycznych pełnomocnikiem, poza profesjonalnym pełnomocnikiem, może być również współuprawniony, rodzice, małżonek, rodzeństwo lub zstępni oraz osoby pozostające ze stroną w stosunku przysposobienia.

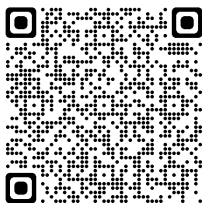
OPŁATA ZA ZGŁOSZENIE

Już na etapie zgłoszenia warto pomyśleć o kosztach związanych z ochroną wzoru przemysłowego.

Małe i średnie przedsiębiorstwa mogą skorzystać z programów wsparcia realizowanych przez instytucje międzynarodowe zajmujące się ochroną IP. Więcej informacji odnajdziesz w witrynie internetowej UPRP.

W przypadku gdy zgłaszający wykaże, że nie jest w stanie uiścić opłaty za zgłoszenie w pełnej wysokości, Urząd Patentowy RP na udokumentowany wniosek zgłaszającego może zwolnić go częściowo z tej opłaty, maksymalnie do 80% należności.

Aktualnie obowiązująca tabela opłat za zgłoszenie jest dostępna na stronie internetowej www.uprp.gov.pl.



<https://uprp.gov.pl/pl/przedmioty-ochrony/wzory-przemyslowe/wzory-przemyslowe-procedura-krajowa/oplaty-zgloszeniowe>

! Uwaga: Opłata zgłoszeniowa nie podlega zwrotowi w przypadku odmowy udzielenia prawa z rejestracji

SPRAWDZENIE WYMOGÓW FORMALNYCH ZGŁOSZENIA

Po uiszczeniu przez zgłaszającego opłaty za zgłoszenie wzoru przemysłowego Urząd Patentowy sprawdza, czy dokumentacja zgłoszenia wzoru spełnia wymagania formalne i wzywa do usunięcia ewentualnych braków i usterek.

CZY NA KAŻDY WZÓR MOŻE ZOSTAĆ UDZIELONE PRAWO Z REJESTRACJI?

Wzór przemysłowy powinien spełniać wymogi określone w przepisach Ustawy, a więc powinien:

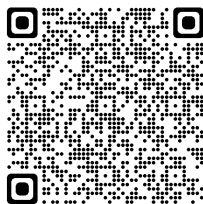
- **dotyczyć postaci wytworu lub jego części**, czyli musi odnosić się do zewnętrznych elementów wytworu takich jak kształt, faktura, układ linii, kontury, właściwości powierzchni, rysunek, ornament, kolorystyka itp.;
- **być nowy** – wzór przemysłowy uważa się za nowy, jeżeli przed datą, według której oznacza się pierwszeństwo do uzyskania prawa z rejestracji (patrz art. 13–15 Ustawy), nie został on udostępniony publicznie przez stosowanie, wystawienie lub ujawnienie w inny sposób. Wzór uważa się za identyczny z wystawionym publicznie także wówczas, gdy różni się od niego nieistotnymi szczegółami; nowość wzoru nie zostaje zniweczona, jeżeli wzór przemysłowy został udostępniony publicznie w okresie 12 miesięcy poprzedzających datę dokonania zgłoszenia przez twórcę, jego następcę prawnego lub osobę trzecią, w wyniku dostarczonej informacji lub działania twórcy lub jego następcy prawnego;
- **mieć indywidualny charakter** – wymóg ten jest spełniony, jeżeli ogólne wrażenie wywołane przez wzór na „zorientowanym użytkowniku” różni się od ogólnego wrażenia wywołanego na nim przez wzór, który był wcześniej udostępniony publicznie;
- **być zgodny z porządkiem publicznym i dobrymi obyczajami**.

UDZIELENIE PRAWA Z REJESTRACJI NA WZÓR PRZEMYSŁOWY

Urząd Patentowy RP wydaje decyzję o udzieleniu prawa z rejestracji wzoru po stwierdzeniu, że zgłoszenie zostało sporządzone prawidłowo.

Prawa z rejestracji wzoru udziela się na 25 lat od daty dokonania zgłoszenia w Urzędzie Patentowym, podzielonych na pięcioletnie okresy. Udzielenie prawa z rejestracji wzoru przemysłowego następuje pod warunkiem uiszczenia opłaty za pierwszy okres ochronny. Warunkiem utrzymania ochrony jest wnoszenie opłat za kolejne okresy ochronne.

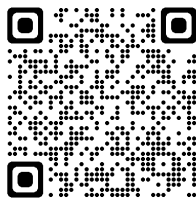
Aktualnie obowiązująca tabela opłat za ochronę wzoru przemysłowego jest dostępna na stronie internetowej www.uprp.gov.pl.



<https://uprp.gov.pl/pl/przedmioty-ochrony/wzory-przemyslowe/wzory-przemyslowe-procedura-krajowa/oplaty-za-ochrone>

! Uwaga: Urząd Patentowy wzywa do uiszczenia opłaty za pierwszy okres ochronny, opłaty za kolejne okresy ochronne należy uiszczać bez wezwania Urzędu Patentowego RP.

Istnieje możliwość złożenia wniosku o przekazywanie powiadomień o upływającym okresie ochrony (listownie, e-mail, PUEUP, SMS). Tu znajdziesz formularz:



<https://uprp.gov.pl/pl/uslugi-online/e-powiadomienia>

! Jeżeli otrzymasz wezwanie do zapłaty lub fakturę, sprawdź uważnie i upewnij się, czy wezwanie pochodzi z Urzędu Patentowego RP. Należy pamiętać, że Urząd Patentowy RP nie wystawia faktur i nie korzysta z usług podmiotów trzecich przy pobieraniu opłat urzędowych.

POTWIERDZENIE UZYSKANIA OCHRONY NA WZÓR PRZEMYSŁOWY

Dokumentem stwierdzającym udzielenie prawa z rejestracji na wzór przemysłowy jest świadectwo rejestracji.

Prawo z rejestracji wzoru przemysłowego podlega wpisowi do rejestru wzorów przemysłowych oraz ogłoszeniu w „Wiadomościach Urzędu Patentowego” (WUP).

! Uwaga: Roszczenia z tytułu naruszenia prawa z rejestracji wzoru przemysłowego mogą być dochodzone za okres rozpoczynający się po dniu dokonania ogłoszenia w „Wiadomościach Urzędu Patentowego” informacji o udzieleniu prawa lub od daty powiadomienia osoby naruszającej prawo o dokonanych zgłoszeniu wzoru w Urzędzie Patentowym.

Przez uzyskanie prawa z rejestracji na wzór przemysłowy, którego udziela Urząd Patentowy RP, nabywa się prawo wyłącznego korzystania ze wzoru w sposób zarobkowy lub zawodowy na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

! Po uzyskaniu prawa z rejestracji monitoruj rynek, a także rejestrację wzorów przez Urząd Patentowy RP oraz Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej samodzielnie lub z pomocą profesjonalisty, tak by nikt nie naruszał Twojego prawa wyłącznego.

ZAREJESTROWANY WSPÓLNOTOWY WZÓR PRZEMYSŁOWY

Rejestracja wspólnotowego wzoru przemysłowego zapewnia ochronę we wszystkich 27 państwach członkowskich UE.

Wspólnotowy wzór przemysłowy ma charakter jednolity i wywołuje jednakowe skutki prawne w całej Unii Europejskiej.

Organem odpowiedzialnym za rejestrację wzorów wspólnotowych jest Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelktualnej (EUIPO).

ZGŁASZANIE WZORU WSPÓLNOTOWEGO

Wspólnotowy wzór przemysłowy można zgłosić samodzielnie lub przez pełnomocnika.

Zgłoszenia wzoru wspólnotowego można dokonać wyłącznie drogą elektroniczną poprzez stronę internetową EUIPO.

Zgłoszenie drogą elektroniczną w trybie przyspieszonym (fast track) stwarza możliwość rejestracji wspólnotowego wzoru w ciągu maksymalnie dwóch dni, pod warunkiem dokonania prawidłowego zgłoszenia.

KTO MOŻE UZYSKAĆ OCHRONĘ NA WSPÓLNOTOWY WZÓR PRZEMYSŁOWY? JAKIE WYMAGANIA POWINNO SPEŁNIAĆ ZGŁOSZENIE?

- Właścicielem wzoru może być osoba fizyczna lub prawna.
- Wzór powinien być wyraźnie przedstawiony w zgłoszeniu.
- Należy wskazać produkty, w których wzór jest zawarty lub zastosowany, najlepiej przy użyciu terminologii stosowanej w międzynarodowej klasyfikacji produktów „Locarno”.

OPŁATY

Wysokość należnych opłat zależy od dwóch czynników:

- czy zgłoszenie obejmuje jeden wzór czy więcej wzorów,
- czy publikacja wzorów zostanie odroczone.

Aktualnie obowiązująca tabela opłat za zgłoszenie, uwzględniająca możliwość obniżenia opłat przy zgłoszeniu więcej niż jednego wzoru, jest dostępna na stronie internetowej www.euipo.europa.eu.



<https://www.euipo.europa.eu/pl/designs/before-applying/fees-payments>

Podobnie jak w zgłoszeniu krajowym, małe i średnie przedsiębiorstwa mogą skorzystać z programów wsparcia realizowanych przez instytucje międzynarodowe zajmujące się ochroną IP.

- ! **Należy pamiętać, że EUIPO rozpatruje zgłoszenia wzorów przemysłowych dopiero po wniesieniu stosownej opłaty.**

BADANIE ZGŁOSZENIA

Wszystkie zgłoszenia są badane pod kątem zgodności z wymogami formalnymi oraz pod względem merytorycznym. Badanie merytoryczne dotyczy zgodności przedmiotu zgłoszenia z definicją wzoru przemysłowego oraz braku sprzeczności wzoru z porządkiem publicznym i dobrymi obyczajami.

Jeśli zgłoszenie spełnia wymogi formalne oraz merytoryczne (lub też błędy formalne zostały skorygowane przez zgłaszającego) wzór przemysłowy zostaje zarejestrowany.

Po rejestracji wzoru zostaje on opublikowany w „Biuletynie Wzorów Wspólnotowych”.

W przypadku wystąpienia o odroczenie publikacji wzoru w Biuletynie zostaną opublikowane jedynie: numer wzoru, data zgłoszenia, data rejestracji oraz dane zgłaszającego i pełnomocnika. Przedstawienie samego wzoru nie zostanie opublikowane.

Po pełnej publikacji zarejestrowanego wzoru wspólnotowego świadectwo rejestracji zostaje opublikowane w internecie. Można je pobrać dzień po jego publikacji.

Prawo z rejestracji wspólnotowego wzoru przemysłowego udzielane jest na 5 lat. Może być przedłużone do maksimum 25 lat (podzielonych na 5-letnie okresy ochronne).

Aktualnie obowiązująca tabela opłat za utrzymanie ochrony wspólnotowego wzoru przemysłowego jest dostępna na stronie internetowej www.euipo.europa.eu.



<https://www.euipo.europa.eu/pl/designs/after-applying/manage-my-application>

NIEZAREJESTROWANY WSPÓLNOTOWY WZÓR PRZEMYSŁOWY – NA CZYM POLEGA OCHRONA?

W Unii Europejskiej można uzyskać również ochronę na niezarejestrowany wzór wspólnotowy (**ochrona przed kopiowaniem**), która trwa przez 3-letni okres od daty pierwszego ujawnienia wzoru w Unii Europejskiej.

Opracowanie:
Agnieszka Mikiel
Sylwia Capiga-Wilewska

Opracowanie graficzne:
Marek Sikorski
Anna Helsztyńska

© Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2024

Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej
al. Niepodległości 188/192
00-950 Warszawa

Publikacja bezpłatna
ISBN 978-83-65470-91-1

Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej
al. Niepodległości 188/192
00-950 Warszawa
Centrum Informacji o Ochronie Własności
Intelektualnej – Infolinia: +48 22 579 05 55
Faks: 22 579 00 01
www.uprp.gov.pl



Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej jest centralnym organem administracji rządowej powołanym do udzielania praw wyłącznych na wynalazki, wzory użytkowe, wzory przemysłowe, znaki towarowe, oznaczenia geograficzne, topografie układów scalonych oraz do prowadzenia rejestrów udzielonych patentów, praw ochronnych i praw z rejestracji. Ponadto Urząd gromadzi i udostępnia dokumentację i literaturę patentową, a także promuje wiedzę z dziedziny własności przemysłowej.

Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej
Avenida de Europa, 4
E-03008 Alicante
Hiszpania
Tel.: +34 965 139 100
www.euipo.europa.eu

Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej jest agencją Unii Europejskiej powstałą w 1994 r. na mocy Rozporządzenia nr 40/94 w sprawie wspólnotowego znaku towarowego. Urząd został powołany do rejestrowania unijnych znaków towarowych i wspólnotowych wzorów przemysłowych.

Publikacja bezpłatna
ISBN 978-83-65470-91-1



Druk folderu jest współfinansowany przez Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej